

► Bill Taliaferro, Economic Officer U.S. Embassy Bratislava.

Snímky: HN, Peter Mour

ZÁKON O LOBINGU: ASI BUDE

54

HLAVNÍ HOSTIA:	DUŠAN ČAPLOVIČ, podpredseda vlády SR BILL TALIAFERRO, Economic Officer, U.S. Embassy Bratislava RASTISLAV KÁČER, bývalý veľvyslanec SR v USA a Chairman, Fipra Slovakia PATRIK ZOLTVÁNY, CO-Founder & Senior Partner, Fipra Slovakia
MIESTO KONANIA:	Hotel Radisson SAS Carlton, Bratislava
TERMÍN:	23. októbra 2008

I PODPREDSEDA VLÁDY SR DUŠAN ČAPLOVIČ

informoval o regulácii lobingu
zo strany európskych orgánov.

Lobing je podľa najvšeobecnejšej definície činnosť jednotlivcov alebo združení skupín, ktoré sa usilujú ovplyvniť legislatívny alebo regulačný proces. Za istých predpokladov ide o úplne legálne a dokonca žiaduci prvok demokratického rozhodovania, ktorý podľa právnicka Transparency International Slovensko Pavla Nechalu prispieva ku kvalite zákonov.

V komplexnej a vyváženej spoločnosti totiž ľudia, ktorí robia rozhodnutia, často nemajú priamy prístup k informáciám o dosahu konkrétneho legislatívneho návrhu na záujmy jednotlivých skupín.

K základným prvkom dobrého lobingu patrí zhromažďovanie informácií o navrhovaných zákonoch a následná príprava obsahových analýz, monitorovanie najnovšieho vývoja či spolupráca s partermi, ktorí obhajujú podobné záujmy. V slovenskej verejnosti je však stále skôr predmetom mýtov alebo dokonca podozrení z akési nečestnej činnosti. Negatívny pohľad verej-

nosti však lobistov, pochopiteľne, frustruje, nehovoriac o tom, že sú aj takí, ktorí by napríklad na úrovni obcí mohli za svoje záujmy lobovať, no nerobia tak, pretože sa domnievajú, že verejných činiteľov možno uprosiť iba úplatkom. Dalším úskalím lobingu je netransparentnosť, v dôsledku ktorej môže byť pokúšenie pomôcť si pri lobovaní korupčnými technikami, a toto pokúšenie býva často príliš silné.

Európska komisia 23. júna 2008 sprístupnila elektronický register zástupcov záujmových skupín, vyzýva všetkých zástupcov záujmových skupín, ktorí sú zapo-

† Dušan Čaplovič, podpredseda vlády SR.

† Rastislav Káčor, bývalý veľvyslanec SR v USA a Chairman Fipra Slovakia.

jeni do ovplyvňovania procesu tvorby politiky a rozhodovania v európskych inštitúciách, aby sa zaregistrovali. Pri registrácii sa od nich bude požadovať zverejnenie určitých údajov, a to v záujme zvýšenia transparentnosti vzťahov zlujmových skupín a samotnej komisie. Organizácie, ktoré sa zaregistrujú, budú musieť uviesť, kým sú, aké sú ich ciele, poslanie a o akú oblasť politiky majú predovšetkým záujem. Okrem toho môžu opísať hlavné činnosti v oblasti zastupovania zlujmových skupín, ako aj snahy pri vytváraní kontaktných sietí. Pri registrácii sa bude požadovať aj zverejnenie finančných údajov, organizácie, ktoré lobujú v mene tretích strán, budú musieť uviesť mená svojich klientov. Pri registrácii sa zástupcovia zlujmových skupín zaväzujú, že budú dodržiavať kódex správania schválený Európskou komisiou.

Lobing je vážna vec a ani Slovensko sa nemôže vyhnúť jeho právnej úprave. Regulačný lobing je vždy lepší ako „divoký“. Druhou otázkou, ktorá nás čaká, je realizácia zvolania národného okrúhleho stola k uvedenej agende a napokon zadefinovanie základných mantinelov preto, aby lobing bol vecou verejnou, bol o veciach verejných, a teda aj bol pod kontrolou verejnosti.

I CO-FOUNDER & SENIOR PARTNER

FIPRA SLOVAKIA

PATRICK ZOLTAY

vytváril myšlienky, ktoré panujú o lobingu.

Cieľom lobingu je ovplyvniť jeho objekt tak, aby urobil rozhodnutie, ktoré zabezpečí danému subjektu alebo žiadateľovi želaný výsledok. Želaným výsledkom môže byť získanie úžitku, ktoré môže byť zlepšenie po-

stavenia alebo komparatívna výhoda v konkrétnej oblasti prostredníctvom rozhodnutia vlády, parlamentu alebo regulačného úradu. Lobing sa uskutočňuje na niekoľkých úrovniach, na národnej, na európskej i na medzinárodnej úrovni.

MYTY A SKUTOČNOSŤ

Chcel by som sa trochu dotknúť mýtov o lobingu. Prvý taký mýtus je, že lobing je niečo zlé. Veľmi často túto formuláciu používajú politici, ktorí vždy, keď sa presadí niečo, čo nie je v súlade s ich záujmami,

“ Najlepšie je vôbec sa nestretnúť s ministrom alebo predsedom vlády. Je najlepšie, keď ani nevedia, že sa niečo presadzuje v ich rezorte.”

posedia – tak toto bol výsledok lobistického procesu. No aj pozitívne výsledky sú výsledkom lobistického procesu. Tento mýtus vo veľkej miere žijú aj novinári.

Druhý mýtus je, že lobing je miestna záležitosť, prebiehajúca iba v krajine, kde firma pôsobí. Lobing napríklad prebieha vo vlastnej krajine investora a prostredníctvom vlastnej krajiny sa tiež snaží presadzovať záujmy voči ďalším krajinám, kde pôsobí. Takisto firmy pôsobia aj pri európskych inštitúciách v Bruseli. Tretí mýtus je, že lobisti sú prepojení na vládnuce strany. Ak fuňguje profesionálna lobistická firma a profesionálne pôsobí, tak nie je žiadny stísvis medzi tým, či je pri moci strana, ktorej si

oni blízki. Štvrtý mýtus je, že pre úspešný lobing potrebujete nadštandardné vzťahy s ministrom, komisárom, predsedom vlády atď. Z našich skúseností je najlepšie, vôbec sa nestretnúť s ministrom alebo predsedom vlády. Je najlepšie, keď ani nevedia, že sa niečo presadzuje v ich rezorte. Hore treba ísť až vtedy, keď už sú vyčerpané všetky iné možnosti, aj keď väčšinou vtedy je už neskoro v tej veci niečo urobiť.

Ďalší mýtus je, že najlepši lobista je najvyšší predstaviteľ danej firmy. Ten sa má však zapojiť do lobingového procesu až vtedy, keď sú vyčerpané všetky ostatné profesionálne, jednoduché, transparentné možnosti ovplyvňovania daného procesu. Siestym mýtusom, ktorý by som si dovoľil spomenúť, je, že lobisti sú právnicki. V 90 percentách prípadov lobisti nie sú právnicki, lobisti sú vždy ľudia, ktorí sú znali, ktorí sú experti na politický proces.

No a ďalším takým mýtusom je, že zákon o lobingu pomôže odstrániť nečestné praktiky. Myslím si, že zákon o lobingu nepomôže. Čo prispelo k transparentnému podnikateľskému prostrediu, ale aj lobinga, bolo dosiahnutie prostredníctvom iných zákonov. Je to zákon o slobodnom prístupe k informáciám, obchodný register na internete a portál legislatívnych predpisov.

I ECONOMIC OFFICER U.S.

EMBASSY BRATISLAVA

BILL TALIAFERRO

opísal systém lobingu v USA.

Netrvlil by som, že americký lobing je najlepší pre Európu. Lobing je v Spojených štátoch kontroverzná otázka. Americká politika, samozrejme, vníma, že lobing je legálny,

► Patrik Zoltány, CO-Founder & Senior Partner Figma Slovakia.

► Štefan Marcinek, člen predstavenstva Centrálného depozitára cených papierov SR v rozhovore s Milanom Mokáčikom, generálnym riaditeľom Eco-pressu.

a chápe sa ako základná sloboda prejavu a sloboda pýtať sa vlády. Prvé ustanovenie v ústave je, že kongres nebude obmedzovať žiadne práva v súvislosti s náboženstvom, obmedzovaním slobody prejavu alebo zhromažďovaním a nebude obmedzovať práva na pýtať sa vlády. Pýtať sa vlády Američania vnímajú ako svoje základné právo, a toto je časť toho, čo poháňa kontroverznosť lobingu v USA.

Druhá časť je, že politika v Amerike je veľmi drahá hra, je to veľká mašina a poziera množstvo peňazí. A z tohto dôvodu lobizmus zahŕňa aj ústrie a kaviár a súkromné lietadlá a aj to je dôvod na prijatie skôr striktných pravidiel regulácie.

Je to regulácia na dvoch stranách, jednak regulácia lobistov, ktorí sa musia registrovať, musia registrovať svoje aktivity, musia reportovať svoje príspevky do kampaní. Druhá časť sú restriktie smerom k vláde, smerom ku Kongresu, aj keď množstvo ľudí si myslí, že nie sú dostatočné. Väčšina z toho zafarbenia totiž leží práve na lobistoch.

Keď sa pozriete na americký model, je dôležité rozumieť politickým rozdelením medzi Európou a Amerikou. Demokracia v Spojených štátoch je totiž iná v porovnaní s parlamentnou demokraciou, ktorá je v Európe.

I BYVALÝ VEDEYSLANEC SR V USA A CHAIRMAN FIGMA SLOVAKIA RASTISLAV KÁČER

považuje reguláciu v EÚ za prehnajú.

Lobing je jednou z elementárnych ľudských činností a vlastností, odkedy sme zliezli zo stromu a začali medzi sebou komunikovať a vytvárajú si sociálne väzby a vzťahy. Je

elementárnou ľudskou vlastnosťou, s ktorou sa človek narodí a umiera.

ČO JE DOBRÉ A ČO ZLÉ

A keď sa dostanem k dobrému alebo zlému lobingu, všetko v živote je v jednom balení, prekliatie aj požehnanie, pre niekoho terorista je pre druhého hrdinom. Takisto je to často so subjektom lobingu. Napríklad víza. Z nášho hľadiska je to užŕňatá činnosť, pretože chceme pomôcť občanom, biznisu a získať významný politický signál. Na druhej strane by ste neverili, koľko ľudí

“Problémom v únii je, že je preregulované takmer všetko. A keď regulujeme všetko a na všetko máme manuál, stráca sa zo života kreativita.

je v americkom Kongrese presvedčených o tom, že bezvzťahový styk je pre Spojené štáty absolútne škodlivý a všetky štáty by mali mať vzťah. Z ich hľadiska som vykonával nečestnú činnosť.

Existuje názor, že lobing je v Európskej únii podregulovaný. Ja osobne si myslím, že problémom v Európskej únii je, že je preregulované takmer všetko. A keď sa dostaneme do stavu, keď regulujeme všetko a na všetko máme manuál, stráca sa zo života kreativita. To je môj občiansky postoj. Profesionálne ako lobista hovorím, preregulujeme všetko, pretože to nám dáva prácu. Nie vôbec si nemyslím, že máme nejakú podľnosť voči Európskej komisii v sú-

vislosti s reguláciou lobingu, pretože z členských štátov EÚ takáto právna regulácia takmer neexistuje.

Lobizmus je činnosť jednotlivca alebo skupiny v snahe ovplyvniť regulačný proces. Ja tam dodávam ovplyvniť politický a alebo regulačný proces, a toto považujem za absolútne legitímnu veľmi zdravú, veľmi užitočnú činnosť z občianskeho hľadiska, aj z profesionálneho hľadiska. Lobing, tak ako o ňom hovoríme, je vlastne iná forma diplomacie.

LOBISTOV VYUŽIVA AJ ŠTÁT

V Amerike je absolútne bežné, že veľké spoločnosti a korporácie majú robustné oddelenia venované na úrovni viceprezidentov spoločnosti. Väčšina z nich pri špecifických operáciách napriek tomu spolupracuje so špecializovanými kancelármi. A milióny si uvedomujeme, že aj štát často využíva profesionálne logistické služby. Ako ambásador v Spojených štátoch som to využíval dvakrát, dokonca raz aj pri ovplyvnení zmeny legislatívy v súvislosti s vízami, pretože zrušenie víz si vyžadovalo legislatívnu zmenu. Tam čiste diplomatická aktivita nebola dostatočná, potrebovali sme, povedať by som, trošku robustnejšiu podporu v niektorých špecifických veciach. Druhý prípad bol pri ratifikačnom procese pri rozšírení NATO. Myslím si preto, že základňou regulácia lobizmus neodstráni zlé amorálne činnosť zo spoločnosti, neodstráni korupciu sama o sebe. Liekom na to je morálna spoločnosť a jednoduchou morálna spoločnosť funguje vtedy, keď lídri tej spoločnosti, ktorí sú aktívni, sú sami morálne ľuďmi a morálne sa správajú. ■

ĎAKUJEME OBCHODNÝM PARTNEROM ZA SPOLUPRÁCU PRI ORGANIZOVANÍ KONFERENCIÍ.

GENERÁLNI PARTNERI

Microsoft

J&T

J&T BANKA
SLOVAK REPUBLIC
BRATISLAVA

U. S. Steel Košice

TRANSPETROL

TATRA BANKA
Member of K&H Group

MOTOKOM
GROUP
Investment & Finance Group

MOTOKOM
international

PETRAŽALKA
CITY a.s.

managing risk, enabling trade

Slovnaft

Hlavní PARTNERI

RWE Group

Škoda
SIMPLY CLEVER

TRIGRANIT
DEVELOPMENT CORPORATION

Export / Import
KERAMETAL
AKČIOVÁ SPOLOČNOSŤ

PARTNERI

metr@stau
 člen D&M Group

WATTWILLER
Le Café Original de France

bquv.com

EXIMBANKA SR
Slovenská obchodná banka, a.s.

SEWA
Slovak Electronic Waste Agency

REKLAMNÍ PARTNERI

GEFCO

LOGISTICS FOR MANUFACTURERS

Zapovedovacia
energetika

SLOVENSKÉ
ELEKTRÁRNE

